

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Meghívó.

A világosi szabadelvű párt szombaton folyó hó 17-én délután 3 órakor a nagyvendéglő termében

képviselő jelölés céljából

ülést tart, melyre a párt tagjait tisztelettel meghívja

a kerületi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága.

Meghívó.

A borosjenői választókerület szabadelvű pártjának tagjait felkérjük, hogy a választókerület leendő

országgyűlési képviselőjének

kijelölése és felkérése érdekében Borosjenőben a Nagykertben folyó évi október hó 20-án kedden d. e. 10 órakor tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Borosjenő, 1896. október 14-én.

A borosjenői választókerület szabadelvű pártjának elnöksége.

Néplázítás.

Arad, október 14.

Az alsó kubini tót asszonyok nem értik a tréfát; ők levonják a konzekvenciát, annak a mit a papjuk mond. Ha egyszer azt hallják, hogy az urak megakarják őket fosztani vallásuktól, vagy-

nuktól, hogy azok a királynak is ellenségei, hogy nincs jussuk a földi boldogsághoz, és a mennybéli üdvösséghez. Ha ezt hallják, akkor épenséggel nem tudják megérteni, hogy miért hagyják a pokolra kárhoztatott liberálisokat életben; és a mennyiben rajtuk állott ők a maguk részéről el is követték mindent, hogy az átkozottak kellő fenyítékben részesüljenek. Az alsó-kubini kerületben, Árva megyében ugyanis az őrjöngésig fanatizált néppárti tömeg késekkel támadott rá a liberális jelölt párthiveire kiket a legyilkolástól épen csak a választókat kísérő két rendőr beavatkozása mentett meg. Hogy az asszonyok nem csak biztatták a férfiakat, hanem tetteleg is részt vettek a papok által hirdetett kereszties háboruban és segítettek a pogányt irtani, az abból is kitűnik, hogy a csendőrök szuronya által megsebzettek között két asszony is van, miután a fanatizált nép magukat a csendőröket is megtámadta.

Az első vért tehát valami Krupecz nevű panszláv agitátornak, mint néppárti jelöltnek fanatizált emberei ontották és egyben ők szolgáltattak elsőkül okot arra, hogy a hatóság katonaságot legyen kénytelen rekvirálni, a minthogy rögtön intézkedett is ez irányban.

Igy keletkeznek a girálti, stomfai stb. sérelmek. A hivatalokról megfélemező — rendszerint panszláv — papok által vadállatokká fanatizált embertömegeket a hatóság többé szabadjukra nem hagyhatja. A személy- és vagyonbiztonság érdekében fegyveresek között kell őket, ha fölvonul-

nak, tartania és fegyveresekkel őriztetnie ellenök a tisztességes emberek vagyonát, személyét. Ebből csinálnak aztán a választásokban utazó politikai agensek a forumon és a sajtóban óriási szenzációkat, és vádolják a kormányt erőszakosságról s a választók szabadságának fegyveres erővel való korlátozásáról.

Tényleg vérlázító az az arczáclanság, amelylyel ellenzéki lapok még ezt a panszláv forradalmat is méltatják. Ők nem a népbujtogatókat hibáztatják, nem a néplázítás tényét ítélik el, hanem a csendőröket hibáztatják, miért nem tudták a felizgatott népet szép szóval békére inteni. Ezek előtt az emberek előtt a népbujtogatás akkor is igazolt, ha az panszláv irányban történik, csak a kormány ellen forduljon az éle; annyira elvesztették a politikai tisztesség érzetét, hogy nem tudnak már felháborodni azon, ha a panszláv hordák a hazafias érzelmű magyar polgárságot gyilkolják, hanem rátámadnak a csendőrökre, akik ez utóbbiaknak védelmére kelnek és akiknek szuronyaiba a fanatizált tömeg önfelédtt dühében a szó szoros értelmében bele veti magát.

Hasztalan volna a csehbeli lázitóktól követelni, hogy elítéljék azokat, a kik hozzájuk hasonlók s ugyanazon mesterséget űzik, de a kormánynak le kell vonnia ez esetből a tanuságot és épen a választások tisztasága érdekében minden intézkedést már jó eleve megtennie, hogy a választó polgárság az ő szabad elhatározásában korlátozva ne legyen.

A terrorizmust, melyet a klerikális ár-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Vezeklés.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Irtta: Róz Jenő.

Nem sokkal az után, hogy a Walterék Fridája eltűnt haziról, becsuktak a kis szatócsboltot is. A nehéz vaspántok ráborultak a szűk korhadt ajtóra, a melyben röviddel azelőtt a Frida egészséges arca mosolygott le a járókelőkre.

Az öreg Abrahamot, a Frida apját, ritkán lehetett látni a boltban. Rövidlátó, gyenge szemével, a melyeken örökkönsz üveget hordott, kopott nagy könyvekben olvasott. Az óriás szent betűkből merített tudást, vigasztalást; az volt a munkája, pihenője, ha elmerülhetett a szent zsoltárokból és megfélekezett mindenről, a mi körülötte történt. Valami féltelmet gerjesztő hírre kapott a tudása. A jámbor, hithű, orthodox zsidóhoz bucsura jártak az ügyes-bajos izraeliták és megfogadták tanácsát, a minek mindig az volt a refréneje:

— Bizzatok istenben, tőlejön minden csapás, minden öröm, áldjátok az istent.

Es az maga adott példát nekik. Az évek évek multán egymást érte a szerencsétlenség és baj házában, de Walter Abrahamot senki sem hallotta panaszkodni. A feleségével olykor három kis gyermek betegyánál virrasztottak egyszerre. Reszketőssé lett sovány kezével szeliden simogatta az apróságok lázas, kipirult arczát, melyből reggelre felszállott az élet az Ur trónjához. Walter Abraham öklével morzsolta szét a szemébe tolaikodó könnyecskéket és gyengéden kórholta feleségét, a panaszkodó, jajgató anyát.

Azontul sem nyílt panaszra a Walter Abraham ajaka. Pedig gyermekeit sorban eltemette. Alig jött ki a gyászból; a betegség meg sokba került, a kis szatócsbolt alig győzte fedezni a temérdek költséget. Hát összevonták magukat még jobban. Egy szobában laktak a bolt mellett hárman: ő, az asszony meg Frida.

A legkisebb gyermeke megmaradt. Az anyja kényeztető féltéssel nevelte a gyereklányt és Walter sem tudta eltitkolni megindultságát, valahányszor Fridát péntek este megáidotta. Szép és jó, csendes, szófogadó leány lett a gyermekből. Az öreg zsidóasszony beleesett is olykor a hivalkodás bünébe, a mint dicsekedett a férjének és mindenkinek,

a kívül bészébe elegyedett, hogy nincs senki a kinek fel ne tűnjék a leányuk szépsége.

Egy napon aztán az auya sirva omolt a Walter megroskadt vállára.

— Beteg a lányunk. Napról-napra sápad, éjjelente égő láz reszketteti meg szép harmat-testét, Abraham, én félek, nagyon félek. Nincs a szent bibliában mentség a mi tájaldmunkra.

Walter Abraham haragosan tölta el az asszonyt magától.

— Oktalan vagy eszbűnös, hogy így káromolsz.

Valójában pedig ő maga is megijedt és mikor hallotta az orvos tanácsát, hogy vidékre, falura, vagy leginkább valami pusztára helyre kell vinni Fridát, ő maga siettetta legjobban az elutazást. Az asszony bátyja pusztán lakik, ispán egy nagy urnál, ott majd olyan egészséges lesz megint, mint azelőtt volt. A zöld mező szabad, tiszta levegője visszavarázsolja a rózsákat arczára, a frisslejtől majd meg erősödik ismét.

II.

Mikor Frida visszakerült a szatócsboltba, még szebb volt és egészségesebb. A tízeennyolc éves fiatalság egész pompáját viselte magán, fényes nagy szeme maga volt az élet, csöppentett

Választási tollak, kokárdák, kortes-tollak

a képviselőjelölt arczképével ellátva jutányos ár mellett kapható csakis

KEPPICH ZSIGMOND
 fővárosi képviselő-választási jelvények gyári raktárában.
 Arad Andrassyter 19. a polgári lakarekpenztár palotájában.
 Sürgöny-rendelések 24 óra alatt eszközöditnek.
 Megyei telefon 345. Városi telefon 345.

nyalatu pártok a képviselőházban és a sajtóban meghonosítottak, nem szabad az urnák körül megtűrni, mert annyi már most is bizonyos, hogy ezt a terrorizmust tervszerűen az egész országban meg fogják kísértetni.

Kettős célt akarnak ők ezzel elérni: először a tisztességesebb, intelligensebb, vagyonosabb szabadelvű párti választókat akarják elrettenteni attól, hogy szabadon gyakorolják és káruk vallása nélkül érvényesítsék választási jogaikat, azután pedig ürügyet és alkalmat keresnek arra, hogy a felidézett zavargások meggátlására történő intézkedésekből szokásos ferdítéseikkel sérelmet kovácsoljanak. Az utóbbival nem szabad törődnünk, de a választók személy és vagyonbiztonságát az arra hivatott hatósági közegeknek annál szigorubban kell még praeventív intézkedésekkel is az egész vonalon megvédeniök, mentül világosabb a célzat, hogy a fanatizált tömeg által ily módon tétessék csuffá a szabad választási elve.

Választási mozgalmak.

Az aradvárosi szabadelvű párt pártirodája a Nádor-szálloda első emeletén, a 7. és 8-as számú szobákban van, a hol esti fél 6 órától kezdve minden nap található a párt vezetősége.

Választási határnapok:

Október 28. Arad, Pécska, Józsaáshely, M.-Radna, Kiszénő, Világos, Borosjenő, Új-Szent-Anna, Szeged, Temesvár, Oroscfalva.

Zászlóbontás a pécskai választókerületben.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Ezernyi választó polgár jelenlétében a lelkesedés valóságos rajongásával kiáltották ki tegnap Pécskán a szabadelvű párt országgyűlési képviselő jelöltjének Pécska legnépszerűbb fiát: Issékutz Marcell dr. ügyvédet. Megható volt látni miként halmozták el a derék pécskai polgárok városuk dédelgetett szülőltjét a szeretet minden jelével. Neve percekig visszhangzott a pécskai nagy piacon, midőn a jelölt gyűlés érdemes elnöke Kripp József jelölésre szólította fel a választókat. Férfiak, asszonyok, gyermekek kalapjaikat, kendőiket lobogtatva szakadatlanul Issékutz Marcell nevét hangostatták mindaddig, míg a jelölt megjelenésén körülben hozzá kezdett programbeszéde elmondásához.

vérpíros ajka dunszadt az egészségtől. Jókendő volt mindig. A kis szűk lakást felverte hangos kacagással, a bolt avult, homályos zugát megtöltötte üdeséggel.

Csak néha, ha kiállt a bolt ajtajába és elnézte a járó-kelő embereket, akkor borult el kisse a lelke. Várt valakit, vágyódott valami után és az emlékezete elszállt a pusztá zöld réjtjére, a hol dobogó szívvél hallgatta a nagybátyja gazdájának hangját.

Alkonyat tájban odasértek az ér partjára, a hol az önyi magas sás közül csak immottamott csillant ki a víz felszíne, a mint az apró zöld békák beleugráltak. A lenyugvó nap széles tányérja bearanyozta az egész láthatárt, apró láthatatlan rovarok zümmögésével telt meg a levegő és ő nem hallott semmit, csak annak az embernek hangját, a ki beszélt előtte minderről. A pusztáról, magáról, a madarakról, meg a puszták királynéjáról.

Alig értette, a mit beszélt, csak megrettent és lassan szótlanul ment befelé a tanyába.

A szülei nem vettek észre semmit. Az öreg Walter butta a szent irásokat és hálálkodott a lánya visszatért egészségeért, az anyja meg szorgosan foglalatokodott a ház körül. Frida álmódosított mesébe illő törtétekről, a mesze élő nagy urról, a ki elviszi várába a szegény lányt és ráteszi fejére a koronát.

Es mikor az álom valóra vált, sápadtan, remegve hallgatta a szerelmes szavakat. Ott állott előtte Veér Elek, mérhetetlen javak örö-

Nagy lelkesedéssel ünnepelték a választók az aradmezei szabadelvű párt vezetőit is — Bohus István bárót, Vászárhelyi Bélát, Szathmáry Gyula alispánt és Bogdán Virgil dr. volt országgyűlési képviselőt — kik nagy társaság kíséretében rándultak ki a pécskai szabadelvű polgárok jelölt gyűlésére. Ott voltak még Aradról és vidékéről: Issékutz Károly dr., Horváth Antal dr., Schvöger Lajos, Lengyel Sándor dr., Oródy Nándor, Szikszay Lajos, Szerény Sándor, Szathmáry Iván és még számosan. Glogovác, Kurtics, Mácsa és osaknem kivétel nélkül a kerülethez tartosó valamennyi község egyenkint 10—15 tagu küldöttséggel képviseltette magát.

A vendégek fogadása.

A pécskai vasuti állomásnál a választók hatalmas küldöttsége, ötven főből álló lovas bandérium és tengernyi nép fogadta zajos „éljen” és „setraesce” kiáltásokkal az Aradról érkezett vendégeket.

A választók élén Kripp József kir. közjegyző üdvözölte igen melegen az aradiakat. Köszöni, — nygmond — hogy a megyei községet oly kitűnő férfiak jöttek közéjük tanácsaikkal gyámolítani törekvéseiket.

A vendégek részéről Bohus István báró a megyei szabadelvű párt végrehajtó bizottságának elnöke, köszönte meg a díszes fogadtatást s éltetvén a pécskai kerület szabadelvű választóit, azon óhajttal fejezte be beszédét, vajha isten segedelmével és hazafias lelkesedésük erejével győzelemre vihetnék a szabadelvű zászlót.

Majdnem fél óráig tartott azután, míg a vendégsereg és kísérik kocsiakra ülhettek. A menet élén két zenekar játszott felváltva. Utánuk a lovas banderisták haladtak nemzeti szintű zászlóikat lobogtatva, kiket 80 kocsis követett a legszébb rendben.

Általános volt a vélemény, hogy ennél impozánsabb felvonulást sohasem látott még a pécskai közönség. Az első kocsi már a magyar-pécskai városház-térre érkezett, mikor az utolsó kocsik a vasuti pályaudvart elhagyták. Az utóza hosszában néhány ezerre menő nép állott sorfalat s üdvözölte lelkes „éljen”-ekkel és kendőlobogtatással Pécska szívesen várt vendégeit.

Gyűlés és programbeszéd.

A magyar-pécskai városház-téren Isten szabad ege miatt folyt le impozáns lelkesedéssel a választók gyűlése, melyet Kripp József a pécskai szabadelvű párt elnöke nyitott meg kevéssel d. e. 10 óra után.

Beszédben röviden jelezte a gyűlés célját, mire a választók hatalmas tömege meg sem várva, hogy az elnök kiejtse jelöltjü-

kös ara, a kitől a cselédség százai féltek, s előtte állott fedetlen fővel, esdeklő szóval. Szép barna körszakállát idegesen, türelmetlenül simogatta.

— Elvesszlek feleségtől, Frida, megkérem a kezdet Abrahámtól, mondd, akarod?

A leány ijedten szakította félbe:

— Ne, ne, az istenért. Az apámtól egy keresztény ember a kezemet kérje?

— Akkor elvisszlek kéreztelenül.

Es megragadta a leány kezét. A szomszéd szobából behallatszott az öreg Abraham egyhangu mormoló imádsága.

A leány úgy érezte, hogy minden vére a szívébe fut össze.

— Istenem, istenem. Mit akar?

— Eljöss velem most?

— Nem, nem lehet. Majd... egyszer... később, ha becsuktuk a boltot a nagy téren...

— Még ma? Eljöss?

A leány szólni sem mert, csak a fejével intette, csendesen, megadással: elmegyek. el...

III.

Aznap hallották először panaszkodni Abrahámtól. Hőrogye panaszolta istennek nyomoruságát, mikor egész éjszakán át hasztalanul várták vissza Fridát. Az öreg ember sirt és az asszonynyal együtt tehetetlenül várták a következő napot. Azután megtudta, mi történt. A lánya itt hagyta őket és elment egy keresztény emberhez. Elhagyta istenét, keresztény

nevét, hanem mint egy valóságos orkán sügött egyszerre ezernyi szájból: Eljen Issékutz Marcell!

Ezután küldöttség ment a képviselőjelölt után, ki néhány percz múlva megjelenvén percekig tartó, riadó éljenzések közepette mondta el tartalmas és emlelt gyújtó programbeszédét.

Azzal kezdte Issékutz Marcell dr., hogy meghajolva szeretett szülővárosa polgárságának parancsa előtt elfogadja a jelöltséget. Politikai hitvallását ismerik, — úgy mond — a szabadelvű párt hívének vallja magát igaz, őszinte meggyőződésből és szíve egész melegevel. Híve annak a szabadelvű pártnak, melynek áldásos munkája nagygyá és virulóvá tette a hazát. Szívét nem hevíti más, csak a legbensőbb hazaszeretet és mint a pécskai választó kerület országgyűlési képviselője is hazája üdvére óhajta érvényesíteni minden erejét. Az aktuális politika kérdéseiről szólva első sorban is kötelességének tartja kijelenteni itt választóiszine előtt, hogy a kvóta-főle melését nem fogja megszakítani. Részletesen ismertetvén a kiegyezés kérdésében elfoglalando magatartását, áttér az egyházpolitika kérdésére. Megvallom — mondá — hogy az ugynevezett egyházpolitikai törvények annak idején komoly aggodalmat ébresztettek lelkemben, de most, midőn látom, hogy az ország konszolidációját, megerősítését, felvirágoztatását célzó e törvények minden nehézség nélkül átmentek a gyakorlati életbe, azok revízióját veszedelmesnek és teljesen hatályukban fentartandónak vélem. Szól ezután a nemzetiségi kérdéstről. A nemzetiségek békés egyetértésében a haza boldogságát látja. Legyen az országban a haza minden fia egyenlő a jogokban és mert törvénytisztelő ember is, követeli a nemzetiségi törvény eszigorú végrehajtását. Jelezve még, hogy a közigazgatás reformjának kérdésében feltétlenül az állami közigazgatás híve, beszélt még Pécska és a kerület helyi érdekeiről, melyeket híven lelkén fog viselni. Beszédét ezzel végei: Eljen a haza! Eljenek a pécskai kerület szabadelvű választói!

A kiváló szónoki lendülettel elmondott beszéd után percekig szó sem lehetett a gyűlés folytatásáról. Eljen Issékutz Marcell! — sügött végig a tágas piacon s meg sem szűnt addig, míg az emelvényen fel nem tűnt Bohus István báró alakja.

Bohus báró rövid, de lelkes beszédben üdvözli a választókat, kiknek bizalma a legérdemesebbre esett s szerencsét kíván derék ügyüknek.

A nép ekkor Lengyel Sándor drt akarta hallani, ki engedve az óhajnak nagy hatást tett beszédben buadtította Pécska választóit az elvűsége. Kivált azzal ért el nagy hatást a szónok, midőn rámutatva az ellenpárt csunya kortes fogására, így szólott: a függet-

lett ő is és megesküdött a keresztre, hogy hűséges felesége lesz annak az idegennek. Az öreg zsidó megtépte ruháját és nyoloz napig gyászolta elvesztett gyermekét, az utolsó. Mikor a nyoloz nap elmúlt, visszatért a szent könyvekhez. Kikereste a legkedvesebb szoltárát és áhitattal fogott hozzá a jámbor olvasáshoz. Hasztalan! A szeműve elhomályosult, egy tolakodó vizcepptől, a betűk összefolytak a szeme előtt.

Azontul éjjel-nappal a könyveit bujta. Büntetni szerette volna magát gyengeségeért és erőltette a látását, míg egy napon aztán sötét lett körülötte minden, nem látta többé a betűk alakját sem, megvakult. Szürke, homályhozó hályog borult gyenge szeméire, a mi körülfogta kétségbejítő, világtalan sötétséggel. Ettől kezdve nem nyitották ki többé az ajtó borító vaspántokat. Az asszonynak is elvette erejét a nagy felindulás és nem volt senkiük, a kiért dolgozni akartak volna.

Mikor Veér Elekné értesült a szülei soráról, azonnal elutazott értük. Az anyát egy pillanat alatt megvesztegette a lánya jó módja, egészsége és szépsége. Frida beszélt az apájához, szeliden, okosan, szeretettel. Résztét kezét kezébe fogta s simogatta gyengéden.

— Jöjjön velem apám, boldogok leszünk mindnyájan, azt akarom, hogy boldogok legyünk.

Az öreg ember nem emelte fel lecsüggesztett fejét. Teljes apathia borul a lelkére, sem tiltakozni, sem örülni, haragudni sem tudott,

lenség magasatos elvei a mi sziveinknek is drága kinosa, de a mikor azt látom, hogy az ősek hordozta szűz-tiszta zászlókat vásári bódékban hurocsolják meg és a függetlenség elveivel házaló kereskedést üznek az ősekhöz méltatlan unokák, akkor azt mondom én, hogy ne kövessék Önök ezeket a sárban, iszapban elványol zászlókat!

Ezután a beszéd után is sokáig éljenzett még a közönség, mire Eftics János gör. keleti román tanító román nyelven tolmácsolta az elhangzott beszédeket meglepő és hatást nem tévesztett szónoki hévvel.

Kévéssel 11 óra után rekesztette be Kripp elnök néhány bizdító szóval a pécskaik felejtethetetlen sikerű gyűlését.

A bankett.

Ebédre Senk Ferencz termeiben gyűlt össze gazdagon terített asztalok köré Pécska és vidékének egész intelligenciája, meg természetesen az aradi vendégek is. Hogy szebbnél szebb pohárköszöntőkben nem volt hiány, azt talán mondanunk sem kell.

Az első pohárköszöntőt Issekutz Marozel dr. mondta a legelső magyar emberre, a királyra. A jelen voltak — mintegy 150-en — állva hallgatták végig.

Leikes beszédeket mondtak még: Bohus István báró a jelöltre, Vászárhelyi Béla a szabadelvű zászló győzelmére, Szathmáry Gyula alispán Issekutz Marozelre, Lengyel Sándor dr. a kerület román ajku választóra, Eftics János román nyelven a vendégekre és még többen a jelöltet éltetve.

A mező-kovács házi választó polgárok vasárnap majdnem teljes számban jelentek meg a „központi vendéglőben”, ahol Bagyik jegyző korallék indítványára Babó Lajos ottani főszolgabíró egyhangulag szabadelvű párti képviselőjelöltnek kiáltották ki. Babó csakhamar megjelent a lelkes éljenzaj csillapításával Dukla József függetlenségi választó elvtársai nevében biztositotta a jelöltet, hogy ő kis pártjához csatlakoznak, mert most nem a politikai elvet, hanem a személyt tekintik a megvannak győződve arról, hogy a jelölt választói érdekeit szívén fogja viselni. A kerület többi községeiben is megalakult a Babó-párt s mindenütt nagy a lelkesedés. A néppárt jelöltje Bartha, apáczai káplán, még nem mutatta magát.

Oroszházán Veress József ellen gróf Zay Miklóst lépteti fel a szabadelvű párt. Bokányi, a szocialisták jelöltje, e hónap 18-án mond programbeszédet.

csak hallgatott és hagyta beszélni a lányát és hallgatta a felesége zokogását.

A hallgatását jó jelnek vették és vigyázva, kimélttel kivezték az öreget a kocsijához.

Kint a pusztán, a kastély kapujában ott várta őket Veér Elek. A hatalmas ur oda lépett az öreg szidóhoz.

— Öleljen meg — apám.

Walter Abrahám szeliden eltávolította magától. Lassu izgalom nélkül való hangon szólt hozzá.

— Nem. Nem vagyok az apád. Más a hitünk, más a vérünk és más az istenünk. Nem azért jöttem hozzád, hogy megöleljelek. Szenvedni jöttem, mert bűnösnek kell lennem, hogy az én istenem így büntet. Itt akarok élni mellettetek és akarom mindennap érezni a hitehagyás kínzó keservét. Vezeklek, de vigyázzok is a lányomra, a kit én elveszítettem, a ki hozzád szegődött. Vigyázz te is, mert a hogy engem, saját vérét, a hogy az istenét elhagyta, százezzer inkább fog téged elhagyni. Itt maradok és vigyázok rá. A míg én élek, nincs mitől tartanod, mert én meg fogom érezni, ha hűtlen lesz hozzád és megfojtom, én magam tilajdon kesemmel...

Nénán, megborzadva álltak körül az ősz világtalan szidót. Veér Elek irtózáttal nézte a felesége lfakuló aroztát. Aután csendesen, szótlanul bevették az öreget a szobába.

A nemzetipárti temesvári bizottsága felszólította ifj. Cséry Lajos budapesti vállalkozó, hogy revisionista programmal lépjen Csakován föl Mayer Károly megyei főjegyző ellen. Cséry azonban visszautasította a jelölést.

Nagyvárad: Nagyvárad város központi választmánya tegnap tartott ülést Sal polgármester elnöklete alatt. A képviselőválasztás napját október 28-ára állapították meg. A magyar-csekei választkerület nagy küldöttsége bejelentette Beöthy főispánnak, hogy a szabadelvű párti Korda Andort kívánják képviselőjelöltül felléptetni Goldis János ellenében.

Versecezen e hó 11-én tartotta a liberális „Mark Antal”-párt jelölt gyűlését. Mark Antal megjelenve, a jelölést elfogadta a programbeszédjének két kimagasló része: hogy a kormányt ott, ahol megérdemli, támadja, ahol nem érdemli, ellene szavaz. Délután a „Herceg”-párt tartott ülést, de tekintve azt, hogy a szabadelvű német választók kettészakadtak, a jelöléstől elállottak s egy 200 tagu bizottság választotta meg az egyesülés létesítésére.

A szerb választók zöme csatlakozván Mark Antal pártjához, a választási harcok kiemetele nagyon is kétséges.

Az ipolysági választókerület egy tekintélyes küldöttségét f. hó 12-én fogadta Festetich Andor gróf, volt földmívelésügyi m. kir. miniszter. A küldöttség vezetője br. Majthényi László volt, ki hosszabb, lelkes beszédben ajánlotta fel Festetich grófnak a kerület szabadelvűpárti jelöltségét. Festetich Andor gr. egyprogramszerű beszéddel válaszolt, a melyben megköszönve a bizalmat, a jelöltséget elfogadta. Az egész megyében e hír nagy lelkesültséget idézett elő. Ily kiváló férfiuval a szabadelvűpárt győzelmé most már kétségtelen. Az elenézket, mely Zichy Jenő gróffal próbál szerencsét, Festetich gróf felléptetésével nagy pánik szállta meg. Zichy Jenő gróf is szeretne menekülni az ipolysági kerületből, a hol ép oly kevés kilátása van a győzelemre, mint a régi (bobrói) kerületében. Festetich gróf e hó 18-án érkezik Ipolyságra, a honnét hosszabb körútra indul. A szabadelvűpárt e kimagasló alakja személyesen meggyőződhet arról, hogy az egész kerület, néhány elégedetlen elem s egy-két izága pap kivételével, mily tömören és mily lelkesültséggel csatlakozik a szabadelvűség zászlaja alá, különösen most, mikor azt oly kitűnő férfiu tartja kezében, mint Festetich Andor gróf.

Megyei és városi közügyek.

Városi közgyűlés.

Arad, október 14.

Negyedfél óra hozat tartott a közgyűlés, melynek 24 pontjából majdnem három óranyi időt kettő foglalt le.

Az 1897-iki költségelőirányzat volt az egyik, a lovasut ügye a másik. Mindkettőt a sorrend megváltoztatásával tárgyalták a városatyák, kiket épen e két pont hozott igen nagy számban össze.

Kádás Kálmán pénzügyi tanácsnok olvasta fel a hármas bizottság retortáján keresztül ment költségvetés részleteit.

Műlek Lajos dr. volt az első felszólaló, aki felvilágosítást kért, miért van 1200 frttal több az 1897-iki költségvetésben a tisztviselők fizetésére, mint a tavalyiban.

E kérdés nyomán mindjárt letárgyalták a rendőrorvosi állást, melynek létesítését a főkapitány kívánta.

— Nem kell a rendőrorvosi állás! hangzott a terem minden oldaláról. Műlek elvi szempontból kifogásolta, hogy egy új állás a költségvetés tárgyalása keretében szerveztessek és Salacz polgármester is — bár az állást szükségesnek tartja — azt ajánlotta, hogy ez a tétel a tanácshoz visszaküldessék konkrét keilőleg okadatolt javaslattal végett.

Ez mindenki helyeslésével találkozott, csak Steiner Jakabnak volt még külön mondani valója. A gyűlés folyton emelkedő

derültége mellett kívánta a polgármestertől és az egész tanácstól, esküdjék meg reá, hogy a rendőrorvosi állással többet elő nem hozkodnak. Mert — úgy mond — valamikor annyi hely volt a városházán, hogy vendégszobákat is lehetett volna kiadni, most meg annyira szaporították a hivatalnokokat, hogy el nem férnek benne. Ha mindig új és új állásokat teremtenek, ma-holnap ki kell építeni a városháza hátulso részét is s akkor ez az eser torint ugyancsak sok fiat hoz maga után.

A takarékos városatyára hélásan tekintett minden nevető, s legalább is mosolygott mind, a ki élő jelen volt.

Miután még minden párt helyesléssel fogadta a költségvetés körében Institoris Kálmán főjegyző indítványát, hogy a kormánytól iskola alap hiányában 10 ezer frtnyi segítséget kérjen a város, rátértek a napirend leghosszabb tárgyára, a lovasut ismeretes ügyére.

Varjassy Lajos tanácsos ismertette a lovasutársaság és a belga konzorcium kérvényét, melyeket lapunkban is közöltünk. Már az ismertetés alatt lehetett látni a városatyák hangulatát, mely kedvező volt az 55 esztendőre való meghosszabbítást kérő belgáknak. Morajló sugás fogadta Fényes Dezőt, aki meg akarta tagadni a város beleegyezését a két társaság szerződésétől. Csakhamar lecsendültek a hallgatók, csak akkor hangzott fel erősebb tiltakozás, midőn az ügynek bizottságokhoz utalását kívánván tájékoztatlanlannak mondta a közgyűlést az ügy részleteiben. Egy kis kirohanást is intézett a lovasuti részvényesek ellen, akik városatyák is. Mem hiszi, — úgy mond — hogy a részvényekkel együtt hathatós befolyásukat is eladták volna. A kirohanás kissé tréfás hangon volt tartva, meg sem haragudott rá senki komolyan.

Fényes Dezővel szemben Nikoleta Péter, E. Illés László, Avarffy Ferencz és Steiner Jakab pártolták a tanács javaslatát, míg Műlek Lajos dr. Fényes álláspontjára helyezkedett és azt kívánta, hogy a lovasut villamos erőre való átalakításának és átadásának ügye a jogi, pénzügyi és közlekedési bizottságokon kerüljön vissza a tanácshoz.

A közgyűlés 56 szavazattal 35 ellen a halasztó indítványt elvetette és névszerinti szavazás által 28 ellen 75 szavazattal elfogadta a tanács indítványát, melylyel jóváhagyta a lovasut átadását a belga társaságnak.

Részletes tudósításunk a következő:

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta október havi ülését Fábiam László főispán elnöklete alatt.

A törvényhatósági tagok tekintettel a sorrend fontos pontjára, teljesen megtöltötték a nagyterem padjait, sőt sokan állva hallgatták végig a majdnem négy órát tartó közgyűlést.

Fábiam László főispán megnyitván az ülést, a napirend első pontját, a polgármester jelentését — melyről a tagok a lapok útján értesültek — tudomásul vételre ajánlja. Tudomásul szolgált.

A vallás és közoktatásügyi miniszter intézvénye az aradi róm. kath. templom építési, róm. kath. temetőkapolna, Szent-Háromság szobor, Bonnas Sándor féle és Hertsohka Mór féle alapítványok 1896. évi számadása kivonatainak megvizsgálása tárgyában a közgyűlés tudomásul vette.

A második pont után Inkey Emil szólalt fel és tekintettel arra, hogy a sorrend 13 pontja — a lovasut ügye — kiváló fontossággal bírván szükségessé teszi a tagok nagyszámának jelenlétét, indítványozza azt a 6. pont után tárgyalás alá venni.

Müleik Lajos dr. nem járul az indítványhoz, mert a 13. pont fontos dolog ugyan, melynek eldöntésénél jó, ha minél többen vannak jelen, de azt hiszi, ninosen a törvényhatóságnak egy agja, ki a sorrend legfontosabb pontjának a költ. égvétést ne tartana. Indítványozza, hogy első sorban a 7-ik pont vétessék vita alá, s aztán nincs kifogása, ha utána a 13-ikra kerül a sor.

A közgyűlés ez értelemben határozván, a 7-ik pont került vita alá.

A költségvetés.

A tanács nevében Kádás Kálmán adóügyi tanácsnok beterjeszti az 1897. évi költségelirányzatot azon megjegyzéssel, hogy a tanács az átvizsgálta, s némi módosításokat eszközölt azon. — A bevétel a városi főszámvevő megállapítása szerint 848,040 frt, a tanács szerint 855,830 frt, a hármas bizottság szerint 855,830 frt; a kiadás a főszámvevő szerint 542,680 frt, a tanács szerint 550,080 frt, a hármas bizottság szerint 550,280 forint. Az így mutatkozó 194,400 forintnyi hiány a községi adó alapjánul szolgáló egyenes adónak 405,516 forint 05 krnyi összege után kivetendő 48 százalékos pótlékkal javasoltatott fedeztetni.

A tanács a kiadások 78. §-ában felsorolt 16,829 frt 71 krnyi összeget leiratni javasolja, mert az a város pénztárából már fedezetet nyert, minél fogva a végleges bevételt 355,830 frtban, a kiadást 532,500 frtban kéri megállapítani. A mutatkozó 176,670 frtnyi hiány tevézésére 44 százalékos pótladót javasol kimondani 405,516 frtnyi egyes adó után.

A tanács javaslatát a közgyűlés minden megjegyzés nélkül általánosságban elfogadván, elnöklő főispán a részletes megvitatás czéljából felkéri Kádás Kálmán adóügyi tanácsost, a költségvetés felolvasására.

A kiadások 1. pontjánál felszólal

Müleik Lajos dr.: Kérdést intéz a tanáchoz, a tavalyi elirányzathoz képest a tisztviselők fizetése miért emelkedett 1200 frttal?

Kádás Kálmán adóügyi tanácsos: A 200 frt a gáji alkapitány fizetése felemelésére, az 1000 frt pedig a szervezendő rendőrorvosi állás dotációjára vonatkozik. Egyidejűleg beterjeszti a tanács javaslatát, hogy mivel a kerületi orvosok a rendőrorvosi funkciók teljesítésében nem elégíthetik ki a szükségletet, szervezzen a közgyűlés egy rendőrorvosi állást.

Müleik Lajos dr. a javaslatot ily módon el nem fogadhatja. A szervezeti szabályzat meghatározza a tisztviselőket, melyek számát a belügyminisiteri kormányzat beleegyezése nélkül szaporítani nem lehet. Különbösen is az állás szükségességéről sem lévén meggyőződve javasolja, hogy e többlet a költségvetésből töröltessék. (Helyes.)

Salacz Gyula polgármester. A bizottsági tagok előleges helyeslése helytelen. Elő sorban a főkapitány és főorvos és csak másodsorban van hivatva a bizottsági tag dönteni a felett, hogy az adminisztratív körben bizonyos állás szerveztessék-e vagy sem. Müleik indítványára megjegyzi, hogy az egyszerű törléssel a kérdés elintézve nem lehet, hanem ha a bizottság a költségvetés tárgyalásánál nem tartja helyesnek az előterjesztést, hanem fontosságánál fogva előzetes megvizsgálásnak kívánja alávetni, ez ellen nincs kifogása, utasítsák a tanács egy konkrét adatokkal megerősített javaslat tételére. (Általános helyeslés.)

Steiner Jakab. Maholnap annyi lesz a tisztviselők, hogy nem férnek el a város házában, a hátsó részt is ki kell majd építeni (Kaczagás.) A végleges törlést javasolja.

Müleik Lajos dr. Mivel czélja csupán az, hogy e kérdés a szabályzat értelmében oldassék meg s a polgármester felszólalása meg egyezik az ő szándékával, belenyugszik annak propositiójába. (Helyeslés.)

Tedeschl Viktor: Azt hiszi, a legilletékesebb szakvéleményt e tekintetben a tiszt főorvos adhatja. Kérdezze meg őt a közgyűlés. (Felkiáltások: Majd akkor!)

A közgyűlés Müleik Lajos dr. indítványát fogadta el Salacz Gyula polgármester módosításával.

Az iskolák tételénél a tanács nevében Institoris Kálmán főjegyző azt javasolta, intéztessék felirat a kormányhoz, hogy a felszaporodott községi iskolák segítésére 10,000 frtot folyósítsion.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt.

Az árva ház kérdésénél Salacz Gyula polgármester a kiadást 6000 forintra felemelni kéri, mert az új árva ház 1897-ben megnyílik s átadatik a használatnak.

A hitfelek esetének nyújtandó segítésénél felszólalt dr. Rosenberg Sándor főrabbi s kérdi a tanácsot, mely alapon részesülnek az egyházak a városi segítségben, azért, mert kérték, vagy más alapon, mert ha nem saját kérelmükre kapják, az egyenjogúság elvénél fogva kötelessége az izraelita hitközség nevében felszólalni.

A polgármester megnyugtató válaszát úgy felszólaló, mint a közgyűlés tudomásul vette.

A közgyűlés tehát a költségvetést részleteiben is elfogadta.

A közuti vaspálya.

Hosszabb vitát provokált az aradi vaspálya és téglagyár részvénytársaság s a „Société anonyme d'éclairage du centre” brüsszeli részvénytársaság két kérvénye az engedélyi szerződés átruházása végett kötött szerződés jóváhagyása s az engedélyi határidőnek 55 évre leendő kiterjesztése iránt.

A tanács nevében Varjassy Lajos gazdasági tanácsnok azt a javaslatot terjeszti elő, hogy mivel a közuti vasut a czélnak már meg nem felel, a brüsszeli társaság ajánlata pedig a városra sok előnnyel jár, a kérvényeknek a közgyűlés adjon helyet a következő feltételek alatt. 1. A társaság köteles a közuti vaspályát nemcsak a jelenlegi vonalon, de ebből kiágazólag a Kossuth utozán és Gájba vezető vonalon is villamos vasutát átalakítani az átruházás jóváhagyásától számított egy év alatt. 2. A Mikea utozai gyalogjárót fenntartani tartozik s a telepből díjmentesen annyi terület átengedni a város közönségének, hogy ott szükség esetén egy ut nyitható legyen a kocsik közlekedésére. 3. A város ügyében járók a kocsikat díjmentesen használhassák.

Nikolits Péter a megállapított 8 peroznyi közlekedési időt 5 perozra kívánja redukálni s a tarifát megállapítani.

Fényes Dezső: Nagy figyelmet kíván e kérdésre fordítani, mert ennek helyes megoldásától a városnak nagy érdekei függnek. Azt mindenki elismeri, hogy a mai lóvasut meg nem felel a követelményeknek s hogy ily modern város közlekedésére a villamos vasut a legmegfelelőbb, de mivel az egyik kérvényt oly részvénytársaság nyújtotta be, mely a várossal szemben obligóban van, a másik társaság pedig szerfeletli jogokat kíván a városból, a közgyűlés többségének tájékoztatására folytán a kérdést megvilágítani helyénvalónak találja. Mindenekelőtt javasolja a két kérvényt egymástól különválasztani a félreértések elkerülése végett, hiszen kérvényesők is formailag ugy osekedtek. Ismeretes, hogy lóvasutunk az ország összes közuti vasutai közt 10 perozentjével a harmadik helyen áll jövedelmezőség tekintetében s e szép jövedelmű hasznos vállalat birtokába jut a város 22 év múlva. Ahhoz, hogy a vonat eladassék s villamossá átalakíttassék nincs kifogása, csak hogy akkor a város arányosan az öt megillető részben kielégíttessék, ami körülbelül 170,000 frtot tesz ki. Ily körülmények között ő előzetes szaktanulmány nélkül az átruházásba bele nem megy, javasolja tehát, hogy adassék ki a pénzügyi és jogügyi bizottságnak és mérnöki hivatalnak megvitatás végett, vagy ha most akar felette dönteni, vegye le egyszerűen napirendről.

Edvi Illés László: Nem osztja Fényes felfogását. A szerződés szerencsétlen viszonyának véget vetni s a modern viszonyoknak megfelelő állapotot teremteni a közönség érdekében kötelességünk. Itt nem műszaki eljárásról, csak azon elvi kérdésről lehet szó: legyen vagy ne legyen, mert hiszen a műszaki megbirálás a miniszteriumtól függ. — Ő az átruházásba belemegy, megengedi a hálózat kiterjesztését, villamossá átalakítását s a koncesszió kiterjesztését a polgárság érdekében, mely esetleges áldozatokat is indokol. Elfogadja a tanács javaslatát.

Avarffy Ferenc is a tanács javaslatát fogadja el, mert az objektív bírálat is mellette szól.

Hegedüs László: Hozzájárul a tanács javaslatához, de feltétlenül kívánja kiszabni 1. A vasut átalakítása a Főut átalakításához alkalmazassék. 2. A tarifánál a maximális ár megállapításánál érvényesítse befolyását, 3. ha rész-

vénytársasággá alakulna a vállalat, a város biztosítson magának egy igazgatói állást.

Fábián László főispán bejelenti, hogy 20 tag kérvényben a vita bezárását és névszerinti szavazást kéri; ennél fogva csak a szavazásra jelentkezést tagok vehetnek részt a vitában.

Müleik Lajos dr.: Örömmel üdvözi a társulatot, mely modern közlekedési eszközt teremtet városunkban. De a város tulajdonjogát a vaspályára elvitatni nem lehet. Ep ezért javasolja, adassék vissza a tanácsnak a kérvény, hogy bizottság által vizsgáltsa felül s határozott jogi véleménynyel terjessze be.

Elnök szavazásra bocsájtván a kérdést: a balasztó indítvány mellett szavaztak 85-en, az érdemileg leendő megvitatás mellett 56-an. Ezután a tanács indítványát bocsájtotta szavazás alá az elnök, Névszerinti szavazás döntött felette. A tanács javaslata mellett szavaztak 75-en, ellene 28 bizottsági tag.

Igen-nel szavaztak: Avarffy Ferenc, Bing Vilmos, Bonta Döme, Bozsiak György, Domonkos Lajos, Éles Armin, Glöck Károly, Hegedüs László, Hász Sándor, Heller Jakab, Inkei Emil, Illés László, Keresztes Gyula dr., Kristyórá János, Lustig Adolf, Lendvai Sándor, Kornai Károly, Lukácsy Lajos, Lustig Armin, Mandl Vilmos, Madarász Antal, Müncz Ferenc, Marschal Lajos dr., Müller Gyula, Mayer Miksa, Mittner József, Neuman Dániel, Neuman Ede, Neuman Adolf, Csiky Károly, Bund Henrik, Reicher Béla, Virágh Lajos, Kádás Kálmán, Posgay Lajos dr., Vannay Gyula, Szondy Géza, Hadanyák József, Kilényi János, Ring Géza, Réthy Viktor, Nikodém János, Pollák Gyula dr., Pohl Károly, Rosenberg Sándor dr., Ring Lajos, Robiteek Agoston, Reich B. Károly, Remetey F. Károly, Sonnenfeld Károly, Steiner Jakab, Szilágyi Ede dr., Spitzer Ignác, Schwartz Simon, Sallay Béla, Saathmáry János, Tisch Mór dr., Tedeschy Viktor, Tóth József, Tenner Hugó, Wallfisch Armin, Vass Gusztáv, Varjassy József, Walder Gyula, Wadowszky Gusztáv, Vajda István dr., Weiss Sándor dr., Zöldy Jenő, Weiss Dávid, Szontagh Gyula, Salacz Gyula, Perger János dr., Varjassy Lajos.

Nem-nel szavaztak: Atzél Péter, Blaskovics Antal, Boros Vida, Dobró József, Dobiaschi József, Fényes Dezső, Fritz József, Halmay Andor, Jankovits György, Kiss István, Kotsis Lajos, Marcsch Gyula, Müleik Lajos dr., Niedermayer Tóbiás, Novotny Lajos, Péterffy Antal, Rosenberg Miksa dr., Reinhardt Fülöp, Reisinger Zsigmond, Steinhart Mór dr., Schwartz Jenő dr., Varga József, Vizer Lajos, Vizer Péter, Záray Ödön, Reicher Ferenc, Institoris Kálmán, Sarlot Domokos.

A közgyűlést tehát 75 szavazattal 28 ellenében a tanács javaslataát fogadta el.

Apróbb ügyek.

A sorrend többi tárgyain gyorsan futott keresztül a közgyűlés helyesléss el fogadva a tanács előterjesztéseit. A külföldi ásványvizek megadóztatása tárgyában beterjesztett tanácsi javaslat keltett még érdekelt séget, mely pontnál felszólalt.

Boros Vida. Az értekezlet a tanácsnak a ásványvizek lierje után a négy krajozárny fogyasztási adót indítványozta ugyan, de akkor még nem volt tüzetesen informálva, hogy mint van e produktum más városokban megadóztatva. Időközben szerzett információ alapján meggyőződve hogy másutt mint pl. Szegeden tetemes magasabb az adó, utólag indítványozza, hogy lierje utána őt krajozár szedessék.

A közgyűlés ez értelemben határozott.

A többi pontok észrevétel nélkül fogadtatván el, elnöklő főispán az ülést bezárta.

IDŐJÁRÁS.

Légyvadás: reggel 7 órakor 767.5 milliméter, délután 2 órakor 766.9 milliméter. Hőmérők: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 15.2$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 33.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLÁS

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható.

— Október 15. —

Enyhe. — Száraz. — Nyugaton csapadék.

HIREK.

Arad, október 15.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	8.05
" sv. de.	11.20	" sv. du.	8.55
" tv. du.	8.56	" gyv. este	8.52
" svv. este	9.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tóváros svv. reg.	6.30	Tóváros tv. reg.	8.54
" svv. du.	4.30	" gyv. reg.	8.08
" gyv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Soborszra vv. du.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	8.12
" svv. de.	11.23	Temesvárról vv. de.	10.48
" vv. du.	5.—	" svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	3.46	Szegedről svv. de.	8.45
" vv. du.	4.10	" svv. este	8.42
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.25
" vv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	8.08
" svv. du.	4.50	" vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.30	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

Október 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Terésia. — Protestáns naptár: Terésia. — Görög-keleti naptár (október 3.): Dónes. — A nap két 6 óra 21 perces, — nyugszik 5 óra 10 perces. — A hold két 8 óra 17 perces, nyugszik reggel.

Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn. — Az első aradi gyártelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A waggongyári munkások délután bálja (Városligeti vendéglő.)

Szabadságközvetlen emléktárgyak országos muzeuma (színházpülete II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földsz. nr.

— **Küldöttség Hieronymihez.** Hieronymi Károlyhoz, az aradi szabadelvű párt nagynevű képviselő jelöltjéhez ma reggel, a gyorsvonattal indul utnak Végh Aurél kir. tanácsos, pártelnök vezetése alatt a deputáció, a mely értesíti őt arról, hogy a párt egyhangú lelkesedéssel képviselőjelöltnek kiáltotta ki a megkéri, hogy fogadja el a jelöltséget. A küldöttség tagjai a következők: **Andrényi Károly, Bing Vilmos, Bohus Zsigmond br., Demkó Géza, Deutsch Bernát, Domány József, Hász Sándor, Inkei Emil, Krausz József, Kristyóry János, Krivány János, Mikuleszku János, Nikodém János, Szilágyi Ede dr., Szontagh Gyula, Tokody Viktor, Vajda István dr., Valder Gyula, Varjassy Árpád és Vársárhelyi Béla.** A küldöttség délután 4 órakor fog tisztelegni a képviselőjelöltnél, ki a deputáció tagjait egy tegnap érkezett levélben estére meghívta magához. A Budapestre ment küldöttség holnap este a gyorsvonattal érkezik vissza Aradra s vele együtt jön Hieronymi Károly is.

— **József Agost főherceg és neje Augusztina főhercegnéasszony,** mint már egy táviratunk jelentette, kedden este fél 8 órakor Kisjenőbe érkeztek, a hol a főhercegné szűkebb társasággal vadászni fog. Mint levelezőnk telefonon jelenti, a főhercegné pár tegnap délelőtt 10 órakor kint járt a szamosi erdőben. Ez alkalommal két napot töltenek Kisjenőn.

— **Kapuzárás előtt.** Két hét s néhány nap múlva bezárják az ezredéves kiállítást. Most kapuzárás előtt, mikor oly szépen látogatják a kiállítást, s az idő is valósággal nyári, a közönség általános óhaja az, hogy egyhétel hosszabbítsák meg a városligeti tándérváros életét. Ragyogó verőfény öntötte el tegnap a kiállítást és utcáin sűrű csoportok hullámszóttak. Mikor az ember ezeket a napról megaranyozott büszke kupolákat és tornyokat látta, meg est az eleven sürgés-forgást,

nem tudta elhinni, hogy kis idő múlva mindennek vége lesz, a tornyok, kupolák leomlanak és a közönség eleven szája helyett itt csak a hulló lombok esőrgése hallatszik. Különösen élénk színt adtak a kiállításnak a belovári horvátok, kik apró csoportokban mindenütt láthatók voltak. De magyar és német népies csoportok is nagy számmal jártak a csarnokokban és az utcákon.

— **Iparfelügyelő Aradon.** **Ssterényi József** iparfelügyelő tegnap délután 4 órakor Aradra érkezett, hogy a fa és fémipar iskolát megtekintse. **Nesnera Aladár**t, az intézet igazgatóját a tegnap reggeli órákban sürgönyileg értesítette az iparfelügyelő jöveteléről. Az iparfelügyelő tavaly is lerándult Aradra ugyan e célból s az intézet vezetéséről és berendezéséről roppant elismerőleg nyilatkozott. A pálya udvaron az intézet tanári kara fogadta **Nesnera Aladár** igazgatóval az élén, honnan kocsikon egyenesen az iskolába hajtottak. **Ssterényi** még tegnap elhagyta Aradot szívélyes szavakban köszönve meg az igazgató kalauzolásait és felvilágosításait.

— **Katonatiszt és házmester.** Nagy kiabálásra, meg egy véres fejű ember sikoltozására sereglött össze tegnap délelőtt 10 óra tájban a Széchenyi-utcai **Domonkos**-ház előtt egy csapat kíváncsi ember. Szörnyű hírek keltek szárnyra, hogy a házmestert letűtötte egy ott lakó katonatiszt s hogy a szerencsétlennek kilocsant volna az agyveleje is, oly hatalmas ütést mért rá az illető. A közönséget meglehetősen felizgatta a véres eset s százféle kombinációt bocsátott világra, miért és hogyan történt a „katonai brutalitás.” Utána jártunk a dolognak s a következőkben írhatjuk meg:

A **Domonkos** ház emeletén lakik **Salamon Samu** magy. kir. honvédszászár-százados. Ugyanott **Gyürki József** a házmester, a ki nem valami bárgó a kötelessége teljesítésében s különösen a miatt merült fel ellene sok panasz, hogy a lakókkal gorombáskodik, a mit bizony egy **Cerberus**nak sem igen szokás elnezni. Tegnap reggel **Salamon** százados lekiáltott a házmesternek, hogy eresse meg a vízvezeték csapját, mert szükségük volna vízre s a csap el van zárva. A házmester visszafelé fordult, de meg sem mozdult. Erre a százados méregbe jött s olyan féle szavakkal illette a lusta házmestert, a milyeneket nyugodtan megérdemelt. Azután elment egyik közeli borbély-üzletbe.

Mikor hazatért, a századosnak elpanaszolta a felesége, hogy a házmester fent járt a lakásban s ott elkezdett vele gorombáskodni olyan stílusban, a hogy e fajta emberek szoktak. Kikérte magának, hogy őt a százados megleckéztessé és neki parancsoljon, mert ő nem katona s erre aztán a legvastagabb káromkodások árját szűrtotta az urnó felé. **Salamon** százados lesietett a házmesterhez s őt kérdőre vonta. A házmester tovább folytatta az ékes stílust, mire a százados felhevülésében kardot rántott s azzal a káromkodó ember fejére sújtott. Elég nagy sebet kapott, de megsértült a kezén is, mert a vágás után a kardot kikapta a tiszt kezéből, hogy azt elvegye tőle. A házmester felesége is kiszaladt a lárma s mikor férjét vérző fejjel látta, toroka szakadtából elkezdett kiabálni:

— **Gyilkos! Segítség! Megölték a zaramat!** . . .

A lárma óriási közönség szaladt össze, a mely kíváncsi érdeklődéssel kérdezősködött a történetek felől. A házmester pedig azon véresen felszaladt a városházára, hogy ott jelentést tegyen esetéről, a mit utóvégre is maga keresett a gorombasága árán. A rendőrségnél jegyzőkönyvet vettek fel s azt áttették a ka-

tonai parancsnoksághoz, a házmestert pedig bezárították a kórházba, a hol fejszét bevarrták, a keszen kapott vágást pedig bekötötték. Sérülése nem súlyos; pár nap alatt gyógyultan fogja elhagyni a kórházat.

Salamon százados maga is jelentést tett felettes hatóságának. Az ő jelentése teljesen összevág azokkal az adatokkal, miket a házmester vallott s miket mi főntebb leirtunk. A véres esetben tehát csak a házmester a hibás; azt kapta meg, a mit keresett. Ha véletlenül nem katonával van dolga, bizonyosan — **bot** tal verték volna meg azért a gorombaságért, a mit megengedett magának. A katonatiszt pedig bot hiányában kardot rántott s azzal vett méltó elégtételt a durva emberen. Mint értesülünk, **Domonkos**, a ház tulajdonosa, a lakók kívánságára még tegnap kiadta az utját a pórnál járt házmesternek.

— **Az első járvány.** **KriehjImre** dr. első orvos az alábbi sorok közlésére kért meg bennünket: Tény az, hogy **Eleken** a múlt hó 30-án a roncsoló toroklob három esetben fellépett. A betegek közül kettő meghalt, mert orvosi segínyt a legutolsó órákban vett igénybe; a harmadik gyermek azonnal beoltatott **Behring-Serum**mal, és életben maradt. Ezen elsorolt esetekben az elkülönítés és fertőtlenítés oly szigorral hajtott végre, hogy a községi orvos ellen kötelessége szigorú teljesítéseért feljelentést akart egy család tenni, különösen a miatt, hogy a halottnál a csoportosulást nem engedte, és megtiltotta, hogy a hullát kézen vigyék. **Oktober** hó 10-én a gyulai határból egy roncsoló toroklobban haldokló gyermeket hoztak, ez a negyedik eset. Mellékesen megjegyzem, hogy a beteget a járvány kórházba nem utasíthattam, mert az egészségi felügyelő előtt **Jazápoló** kijelentette, hogy 7 gyermeke van. Az 5-ik eset **október** 11-én volt, a beteg diphtheria ellenes serummal beoltatott, s ma már felgyógyulásához teljes remény lehet.

— **Tolvaj bérlet.** **Zöldy Mária** albérletben lakott **Szigyártó József** aradi lakosnál. Tegnap míg a házigazda dolgai után járt, az asszony a bezárt ajtóról a lakatot lefeszítette s ismerve a szoba minden zugát, az ágy bontáshoz fogott. Tette pedig ezt azért, mert az ágy deszka és szalmazsák közt tartotta **Szigyártó** a gyűjtő szekrényét. Feltörte azt s az ott levő pénzből 10 frtot ellopott. Sajátságos, hogy az ott levő 50 frtra nem aspirált. A rendőrség letartóztatta s átszolgáltatta a vizsgáló bírósághoz.

— **Ha egymásé nem lehetünk.** Egy fiatal szép nagyváradi leányt legszebb reményeinek hajnalán ért tegnap egy megdöbentő katasztrófa. Messze innen valamelyik debreczeni tanyán egy pisztoly durrant el és megölte az édes anyjának valóságát. Arról kapott tegnap rövid, de vérfagyaló táviratot.

A megható romantikus eset fiatal hőse, **Szabó Sándor** gazdálkodó János nevű fia, a ki halálosan beleszeretett egy nagyváradi leányba és végre is felfedezte a titkot szülei előtt is, a kik azóban hallani sem akartak arról, hogy a szegény leányt, hozomány nélkül elvegye. Kitagadással fenyegették és megmondották neki, hogy semmi tekintetben nem számíthat szülei támogatására, ha ő a gazdag fiu azt a szegény leányt veszi el feleségül.

Ő pedig érezte, hogy mást nem vehet el. Minthogy pedig szülei többszöri kérése dacára sem akartak engedni, — tegnap röviden végzett. Edes anyja tanyáján sziven lötte magát és mikor a haldozólótól öngyilkossági okát kérdezték, csak ennyit tudott még mondani:

— **Minek nekem az élet, ha egymásé nem lehetünk!**

Azután kiszenvédett. A szerencsétlen fiatal ember holttestét bezárították anyja lakásán és utolsó óhajlásához képest haláláról táviratilag értesítették azt a szegény nagyváradi leányt, a kinek az volt minden bűne, hogy nem volt hozománya.

— **A tenger halottjai.** Régi szokás, hogy a tengeren utazók, ha a felszabadult elemek megsemmisítésével fenyegetik a hajót, a vég-

veszély pillanatában a szerencsétlen utasok önmaguk írják meg halotti jelentésüket. Egy darabka papírra fölírják a nevüket, a helységet, a honnan valók, a papirdarabot palackba zárják és a jól bedugaszolt üveget a tengerbe dobják, hogy a hullámok partra vessék és majdan hirt adjon övéiknek szomorú sorsukról. A napokban angol halászok két ily palackot fogtak ki a tenger vizéből. Az egyikben a papíron **Wessely Ferencz** bécsi lakos neve állott, a ki azt a rendelkezést tette, hogy aki ezt a papírlapot a bécsi újságokhoz juttatja, 1000 forint jutalomban részesüljön. A második palackban levő papírlap négy matróz nevét tartalmazza, egyesszersmind megmondja, hogy a „Maocic» hajó legénységéhez tartoztak. Különös azonban, hogy ilyen nevű hajó nem fordul elő az utóbbi évek tengeri szerencsétlenségeinek lajstromában, ellenben igaz, hogy a hajó nevét csak nehezen lehetett elolvasni a víz által megrongált papíron. Valószínű tehát, hogy más hajó halottainak az izenete került a világ elé.

— Egy bácskai család millió öröksége. Váratlan örökséghez jutott Monolon a **Trinity** család. Evekkel ezelőtt egyik rokonuk **Trilaity Gligo** kivándorolt Oroszországba s ott kezdetben mint kereskedő éledegelt. A szerencse azonban annyira hozzá szegődött, hogy milliomos lett. Egy hónappal ezelőtt a duzzasztott embert szívödés érte s miután örökösök nélkül halt el, a pétervári osztrák-magyar konzulátus értesítette a magyarországi rokonságot, hogy a másfél millió forintnyi vagyon egyedül őket illeti. Az örökösök a keresetet meg is indították s közülük egynéhányan az örökségi ügyben képviselőkkel egy szentel, míg a többiek egy belgrádi ügyvédet bíztak meg. Az orosz kormány azonban csak az esetben hajlandó a vagyont kiadni, az örökösök Oroszországban telepednek meg. Az örökösök gondolkozása nélkül beleegyeztek s már mindnyájan kint voltak Oroszországba.

— Estély a miniszterelnöknél. **Bánffy Dezső** b. budavári miniszterelnöki palotájában tegnap fényes estélyt adott a kiállítási jury tiszteletére. A palota összes első emeleti terméi megnyitak erre a alkalomra, az emelthez tartozó híres teraszszal együtt, melynek vilamos lámpái messze hirdették, hogy a kormányelnöki palotában estély van. A szépen díszített fölépőn érkező vendégeket a miniszterelnök a nagyterem bejáratánál teljes rendezésben, jól ismert magyaros szivességével fogadta. A vendégek onnan a miniszterelnöknek termébe vonultak tisztelegni, vagy bemutatkozni. **Bánffy báróné** ez alkalommal világos lilassin ruhát viselt pompás zöld díszítéssel s az érkezők mindegyikéhez volt néhány nyájas, lekötelező szava. A palotában mintegy 300 vendég volt jelen, jobbra a kiállítási jury tagjai. A miniszterek közül **Daniel Ernő** és **Darányi Ignác**, a volt miniszterek közül **Wekerle Sándor** és **Lukács Béla** volt keresk. miniszter voltak ott, akit, mint a kiállítás nagy művének kezdőjét és tervezőjét, számosan üdvözöltek a nagyon kiérdemelt kitüntetésé alkalmából. Az államtitkárok közül **Gromou Dezső** és **Bedő Albert**, továbbá **Rakovszky István** az az állami számvéviszék elnöke, **Láng Lajos Falk Miksa**, **Gajáry Odón**, **Ráth Károly** főpolgármester s az egyházi rendből **Bogisich Mihály** csizm. püspök és **Czobor Béla** c. kanonok voltak ott. A hivatalos lap legutóbbi számában közzétett dekoráltak közül általában számosan jelentek meg s innen is, onnan is egymást érték a gratulációk. Kevesebben voltak azonban a „volt képviselők” soraiból. Ezek most szanaszét vannak kerültekben, ahol a választási mozgalmak szervezésével vannak elfoglalva. Az előkelő hölgyvilágból azonban sokan vettek részt az estélyen, köztük nem egy feltűnést keltő szépség. A társaság 10–11 óra közt volt a a legelevenebb, a mikor a miniszterelnök és bájos neje a vendégek közt elvegyülve beszélgetett, a magyar diszruhás szolgálk pedig frissítőket hordtak szét a termekben. Innét túl a társaság fogyott. A kocsi egymás után robottak ki a palota kapujából s fényesen ki-világított palota a szokott időre kiürült.

— Amerikai házasság. Egy vagyonos családból származó fővárosi kereskedő **S. F.** évek előtt megismerkedett egy csinos orfeumhölgygel, **H. Eszterre**, aki a deakákon **Mari Amanda** néven szerepel. Miután **S.** szállói a viszonyt el-
lenesték és a szerelmes pár találkozását minden-

képen meggátolni igyekeztek, **S.** a fiatal énekesnővel kivitorlázott Amerikába, ahol néhány hónapig boldogan éltek egymással. **Mari Amanda** New-Yorkban folytatta művészi pályáját és a chantanokban nem annyira tehetségével, mint bájainak fitogtatásával nagy sikert aratott, úgy hogy a fiatal énekesnőt az udvarlók egész serege vette körül. **S.**-nek ez a tömeges udvarlás nem volt inyére, kérte a leányt, ne fogadjon el virágcsokrokat és ne válaszoljon szerelmes levelekre. **Amanda** kisasszony azonban kereken kijelentette, hogy ő nem hajlandó ettől az „ártatlan” szórakozástól magát megfosztani, mire **S.** egy szép napon kirepült a fészekből és a kedvesét magára hagyta udvarlóival. Csak hogy **Amanda** kisasszonyt egy fiskális udvarlója fővilágosította arról, hogy az amerikai törvények szerint a férfi a vele közös háztartásban élő nőt — abban az esetben — ha elfogadható indok nélkül elhagyja — köteles feleségül venni, vagy pedig tekintélyes összeggel kártalanítani. **Mari Amanda** be is perelte **S. F.**-et a new-yorki bíróság előtt és a fiatal kereskedő, aki időközben fényes egzisztenciához jutott, végre is az amerikai törvény hatása alatt rászánta magát arra, hogy a leányt nőül vegye. A csinos menyecske most már visszalépett az orfeum deakáiról, de a házasság nem volt boldog, mert az udvarlókát esután is szívesen látta, másrészt **S.** már ráunt a hín, könnyűvérű asszonykára és hogy szabaduljon tőle, nagyobb pénzösszeggel rábirta jöjjön vissza Budapestre s ígérte, hogy mihelyt üzleti vállalata sikeres befejezést nyer, ő is utána utasik. **S.** beváltotta ugyan a szavát, vissztért a fővárosba, de nem kereste föl **Amandát**, hanem üzenetet nyitott s azután újból nőül venni szeretett volna. Hogy pedig ezt megtehesse, **Mari Amanda** ellen megindította a válópérr, keresetében a válás indokául egyrészt azt a körülményt hozta föl, hogy ő akarata ellenére vette el az orfeumos hölgyet, mert erre az „amerikai törvények kötelesték, másrészt pedig, hogy a nő már több ízben házasságtörést követett el. **Dr. Kálosy József** budapesti törvényességi bíró a kereset alapján tegnapra tűzte ki a békéltetési tárgyalást, ez azonban nem vezetett semmi eredményre, mert a férj hallani sem akar a kibékülésről, a menyecske pedig a tárgyalás elől Bécsbe szökött. Ebből az ügyből pedig az a tanulság, hogyha a férfinak nincsenek „komoly céljai” akkor ne szökjék Amerikába.

— Gyilkos gyermekleány. Német-Polány veszprémmegyei községben a kis **Dubios Annát** azzal vádolják, hogy rövid egy hónap leforgása alatt három apró gyermeknek lön a gyilkosa. Pár héttel ezelőtt **Unger Mihály** ottani lakosnak egy kilencz hónapos s egy két esztendőse gyermeke halt meg hirtelen minden természetes ok nélkül. A két kis gyermekkel együtt volt **Dubios Mari**, sőt a haláluk hírére is ő vitte be a házba. A múlt héten azonban a 6 éves **Polt Mari** is meghalt a házuk udvarán s a kis leány hat esztendőse bátyja elmondta az apjának, hogy **Dubios Anna** maga maradt az udvaron az ő kis hugoskájával, aki ott lefeküdt aludni. **Polt Márton** ennél fogva följelentést tett a devecseri járásbírósnál s e hónap 9-ikén megjelent a helyszínen **Baráth István** albiró, **dr. Vadnay Szilárd** devecseri és **dr. Tolnai Bernát** ajkai járásorvosok s megállapították, hogy a kis **Polt Mari** kendével fojtották meg. A kendőt is megtalálták. Minden körülmény az abnormis **Dubios Anna** ellen van, de a rendelkezéses keskeny homloku, savaros szemű, testi fejlődésében feltűnően hátramaradt leány konokul és bámulatos hidegvérrel tagad és a kereszkérdések közül ügyesen kisiklik. A közveszélyes gyermek még szabadlában van.

— Nyilvános köszönet. Az aradi magyar város polgári jótékny ozélu asztaltársaság részéről négy tag ur a városi szegények házában elhelyezett egyének közt 20 forintot osztott ki. Fogadja a tekintetes társaság ezen nagylelkű adományért e helyen is a szegény ápoltak hálás köszönetét.

GYÁSZROVAT.

† **Singer Lipót**. **Székely Inigó** dr. aradi orvos atyja alhunyt miről részvétellel vettük az alábbi gyászlapot: Alolirottak fájdalmas szívvel jelentik minden rokon, ismerős és jó barátai nevében is a felejthetetlen jó férj, apa, nagyapa, testvér, sógor, rokon és jó barátai: **Singer Lipót** -nak 1896 évi október hó 12-én életének 70-ik, boldog házasságának 44 ik évében rövid szenvedés után történt gyászos kimúltát. A drága halott hült tetemei

1896 évi október hó 14-én szerdán, délelőtt 10 órakor fognak a halottas házból (IV-ik ker. 171-ik sz.) örök nyugalomra tétetni. Nagy-Kőrös, 1896 október 12-én. Nyugodjék békében! **Singer Lipótné**, **Feiler Johanna** neje **Löwy Sománé** szül. **Singer Cecil**, **Lázár Sándorné** szül. **Singár Lotti**, **Lázár Samuné** szül. **Singer Sári**, **Singer Jenni**. **Székely Inigó**, dr. **Székely Jenő**, **Székely Géza**, dr. **Székely Soma**, **Székely Árpád**, **Székely László**. gyermekei. **Löwy Soma**, **Lázár Sándor**, **Lázár Samu**. vejei. és az összes unokák.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: **Honthy háza** színmű (másodszor.)
Péntek: **Csiterás**, operette.

Honthy háza.

— Okt. 14. —

(Sz. Zs.) Idejét mult dolog lenne ma már hosszasan foglalkoznunk, **Herceg Ferencz Honthy** házával, hiszen ide s tova esztendeje annak, hogy a nemzeti színházban először színre került. Egyhanguan konstataálta akkor a kritika, hogy ez nem az a színmű, amelyt Hercegtől vártak, bármily szépen kidolgoztak is egyes részei. Valóban érdekes utjelzője a **Honthy háza** Herceg irói pályájának.

Mint novelláiban, úgy első darabjaiban is egy-egy külső formáival ható, jól megrajzolt alak, kiélezett ötlet adta meg neki a tárgyat; alakjai, meséi kedvesek, hatásosak voltak de feltűlések, mélység nélkül valók. — Ez volt a Herceg irodalmi működésében a huszárok kora. Egy-két esztendeje azonban világosan észrevehető a változás, a hatásos külsőségek helyett mélyebb társadalom filozófiai megfigyelések válnak uralkodóvá aprób dolgozataiban s ilyes valamire törekedhetett második színművében, a **Honthy házában** is. — A mi azonban egy-egy kis társaságban megkapóan sikerült Hercegnek, az színművében igen kis mértékben vált be. A **Honthy házában** nem a gondolatok, az összefüggő mese hat, hanem az epizódok, a színerjelenetek.

Ez döntötte el a mai előadás sorsát. Ha a darab a maga egészében ragadná magával a nézőt, akkor közepszerű ensemble is elérhetne vele valamelyes sikert, de a hol csak egy-egy kiemelkedő jelenet hat, ott az előadók fordul meg minden. A nemzetiben volt némi sikere a darabnak, nálunk aarégi iskolából való romantikus színművek hatását tette, a melynek emberei csak félig emberek, s a hiányzó másik felét az életnek színészeink nem tudták hozzáadni. Sokat tett ebben az, hogy színészeink, ha szenvedélyt akarnak kifejezni rögtön ugyan csak nagy nyomatékkal deklamálnak és patetizálnak. Ebből a tulzából sok volt **Horthy Paula** **Honthy Idájában** bár egy-egy melegebb egyszerűen, utólag felvonásban őszinte hangja is volt. **Tompa** is alig adott valamit a Nemere erős egyéniségéből, beszédje hol a hányveti nem törődömég hatását tette, hol meg a szavallás magas régióban járt.

A püspök szerepét **Kövi Ede** játszotta türehető sikerrel. Nélkülöztük a ő püspökében a szeretetnek mélységét, a sziv melegét, inkább a világtól elfordult, a családja szeretetében megoszlódott embert ábrázolta aki csak az árvákról való gondoskodás eszméjében él. Az ő beszédmodora is sokszor volt mesterkélt, azért a férfiak közt mégis az ő alakítása elégitett ki leginkább. **Bacs** egyáltalán nem jellemesízés; az öreg Nemere szerepéből semmit sem tudott csinálni, igaz, hogy meg sem tanulta jól, **Szendreitől** meg kívánni sem lehetett, hogy az olyan kiélezett karaktert mint a **Sass báró** megjátsszani tudjon.

A nők közül ma lépett fel először **Mészáros Gisa**, kellemes hangja van, elevenen mozog, de azt hisszük szubret szerepek inkább felelnek meg a temperamentumának. A naivsága és kislányos szőgletessége kissé nagyon is tudatos volt. Olyan mintha önmaga mókáznék azelőtti kislányosságán.

TÁVIRATOK.

Az udvar köréből.

Budapest, október 14. (Saját tud. táv.) A király ma este Gödöllőről visszaérkezett a fővárosba. Lajos Viktor főherceg ma reggel 6 óra 10 perczkor Bécsből Budapestre érkezett, a vöröskereszt egyesület holnapi ünnepélyére a királyi palotába szállt.

Tisza nyilatkozata.

Budapest, október 14. (Saj. tud. táv.) Tisza Kálmánnál ma járt Nagyváradról egy hetven tagú küldöttség, mely fölkererte a mandátum elfogadására. — Tisza válaszában kiterjeszkedett a kvótára is. Azt mondta, ha Ausztria tulkövetelése mellett megmarad, válasza sem méltatja. S akkor beállhat a szakadás, mely Ausztriára sokkal károsabb lesz, mint ránk. A tárgyalásokat a külföld figyelemmel kíséri, mert fontosságot tulajdonítanak annak, hogy Magyarországnak a monarchiában nagyobb legyen a sulya.

Weisz és Ugron ügye.

Budapest, október 14. (Saját tud. táv.) Weisz Berchtold a Székelyföldön járt ipartelepek alapítása végett. Ugron Gábor egy levélben sértően nyilatkozott Weiszről, ki mandatumhoz akar a Székelyföldön jutni. Weisz most elégtételt kér Ugrontól, a ki megnevezte segédeit.

Robbanás Óbudán.

Budapest, okt. 14. (Saj. tud. táv.) Óbudán óriási robbanás volt a petroleum gyárban. Kár nem történt.

A baromfi kiállítás.

Budapest, október 14. (Saját tud. táv.) Darányi Ignác miniszter megnyitotta baromfikiállítást, a mely rendkívül gazdag, különösen a bosnyák osztályban.

Ujabb özi versenyek Budapesten.

Budapest, október 14. (Saját tud. távirata.) Felmerült hírek szerint a bécsi hat napig tartó meeting után még egy négy napos pómeetinget tartanak Budapesten.

Eltemetett munkások.

Budapest, október 14. (Saját tud. táv.) A dob-utóza 84-ik számú házban, melynek második emeleti menyezete hétfőn leszakadt, s maga alá temetett tíz embert, ma tartották meg a helyszíni szemlét a törvényszék szakértői. A bizottság beható és szakszerű vizsgálat alá vette az épületet és konstataulta, hogy a menyezetet gondatlanul terhelték meg a oze mentes szakkokkal. Ezen a helyen több munkás dolgozott, mielőtt a menyezetet dróttal összekötötték és ideiglenesen felfüggesztették volna. — A szerencsétlenség előidézőjét Dulioczky Gusztáv betonpallért, ki a szükséges elővigyázati intézkedéseket, dacára, hogy figyelmeztették — elmulasztotta megtenni, s vizsgálóbíró letartóztatottnak nyilvánította s átkísértette a törvényszék fogházába. A bizottság egyelőre betiltotta a munkát, elrendelte a menyezet lebontását s annak újra építését az építés vezetőik felelőssége mellett a törvényszéki szakértők utasításai szerint a lebontás után foganatosíthatják.

A lourdesi bucsú befejezése.

Budapest, október 14. (Saj. tud. távirata.) A lourdesi sarándokok vasárnap délután fejezték be ájtatosságukat a budavári Mátyás templomban, a honnan kiindultak. Bogi-

sich Mihály cz. püspök a bucsujárók vezetője nagyhatású beszédet mondott a lourdesi vallásos élelményekről. E hó 4-én Lourdban a rózsafüzér ünnep alkalmával Bogisich ment a körmenet élén, a melyben a magyarokon kívül ezer meg ezer francia olasz és más nemzetbeli hívő és pap vett részt. A körmeneten magyar Mária-dalt is énekeltek, a melyet Bogisich intónált.

Szélhámos ügynök.

Budapest, október 14. (Saját tud. távirata.) A rendőrség letartóztatta Dick Jakob hölgyeszi születésű 25 éves facsér ügynököt, aki Füst Jenő és Brenner Jenő álnéven lakáskeresés ürügye alatt az egyik helyen lopott, a másik helyen pedig pénzkölcsönt csalt ki s azután egy két nap múlva megszökött. Az áldozatok száma egész légió s eddig harminczan tettek ellene panaszt a rendőrségnél, de még valószínűleg számos panasz fog jönni.

A sakverseny.

Budapest október 14. (Saját tud. távirata.) A sakversenyben Janovszky megverte Winavert. A többi játszma eldöntetlen.

Az idegenforgalom.

Budapest, október 14. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 15720 idegen érkezett a vonatokon. — Es pedig a keleti pályaudvaron jött 9100, a nyugati 5807, a délin 758. Elutazott összesen a fővárosból 17388. Es pedig a keleti pályaudvaron 6940, a nyugati 7191, a délin 557.

Triest viz alatt.

Triest, október 14. (Saj. tud. táv.) Olyan nagy esőzések vannak, hogy a város nagy része viz alatt van. A közlekedés szünetel.

A német császár és a Berlinben időzőtt magyarok.

Berlin, október 14. (Saj. tud. táv.) A magyar kirándulók tiszteletére rendezett ünnepi banketten a résztvevők távirati uton fejezték ki a német császárnak hódolatukat. Erre a táviratra Potsdam, új palota 1896. október 13. délelőtt 11 óra 23 percz kelettel következő távirati válasz érkezett: Lászlófalvai Velics L. császári és királyi osztrák-magyar ügyvivő, Berlin osztrák-magyar nagykövetség. O Felsege a császár és király engem legkegyelmesebben megbízni méltóztatott, hogy Zichy Jenő gróf valóságos titkos tanácsos ó exczellenciájának, valamint az országos magyar iparegyesület az iparkiallítás meglátogatása céljából Berlinben időző tagjainak köszönetet mondjak a kifejezett hódolatért. O Felsege örömeinek adott kifejezést, hogy az erőteljesen virágzó magyar ipar képviselőit oly nagy számban küldte Berlinbe. O Felsege reméli, hogy az országos iparegyesület tagjai jó benyomással fognak visszatérni hazájukba, ahol ez idő szerint a budapesti millenniumi kiállításon a magyar szorgalom, művészet és ipar oly nagy sikert aratott. Kérem Nagyságodat, hogy juttassa tudomására a fentieket a résztvevő uraknak. Aláírva: v. Löwenfeld szárnysegéd. A magyarok körében a távirat nagy örömet keltett.

Mese a szultánról.

Frankfurt, október 14. (Saj. tud. táv.) A Frankfurter Zeitung azt a képtelenséget írja, hogy a török szultán trónörökös fia számára keresztény hercegnőt keres feleségül.

Zavarok Macedoniában.

Sofia, október 14. (Saját tud. távirata.) A macedonai falvakban a védtelen lakosságot nem a rendes katonacsoportok fosztogatják. A mozgalom vége várható.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos özég jelentése. —

Budapest, október 14.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv szintén jó volt, s az irányzat szilárd lett. Elkelt ca 70,000 méterméteres buza 10 krajosárral magasabb áron. Hataridőüzlet: Amerika 1 és egy negyed magasabb jegyzések hatása alatt szilárd irányzattal indult meg és az üzlet folyamán is tovább emelkedtek.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	7.50—7.51
Tavaszi buza	7.75—7.76
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengori	4.04—4.10
Ossi tengori	—
Tavaszi zab	5.94—5.95
Ossi zab	5.62—5.64
Tavaszi rozs	6.64—6.65
Ossi rozs	6.43—6.45
Tavaszi repce	—

Értéktőzsde: az üzlet ma gyenge irányzattal indult s szilárdig változatlan maradt.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	361.90
Magyar hitelrészvény	369 —
Osztrák államvasut	368.25
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Hima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Október 13. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 55—56 krig. Fialtal középs (páronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialtal könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krig. Öreg középs (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Középs (páronként 220—220 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi október hó 11-én volt készlet 6216 darab, 1896. évi október hó 12-én felhajtott 862 darab, 1896. évi október hó 12-én elszállított 510 darab, 1896. évi október hó 13-án maradék készletben 6068 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 14. d. n. 5 óra.

Buza bánági új	7.35—7.65
Buza tiszavidéki	7.40—7.75
Buza postvidéki	7.35—7.70
Buza fejmegyei	7.35—7.70
Buza bácskai	7.40—7.80
Rozs új, elsőrendű	6.35—6.40
Rozs új, másodrendű	6.25—6.30
Arpa takarmány	4.—4.80
Arpa égetni való	5.10—5.90

Aradvárosi színház.

Bérlét 18. szám. Bérlét 18. szám.

Csütörtökön, 1896. évi október 15-én

Honthy háza.

Színmű 8 felvonásban. Irta: Herceg Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Honthy . . . Kóvi Ede.	Etelka . . . Báosné.
Nemere . . . Báus K.	Margit . . . Mészáros.
Sándor . . . Tompa K.	Hunthy Ida . Horváth P.
Sass . . . Szendrei M.	Sass Iván . . Balla K.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Prágai:

49, 61, 30, 14, 60.

Nagy-Szebeni:

26, 58, 11, 66, 6.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

5568. szám.

ÉRTESÍTVÉNY.

A rongyok megvételének 1897. évre való szerződés szerinti biztosítása iránt a temesvári katonai élelmezési raktárnál folyó évi október hó 26-án d. e. 10 órakor úgy írásbeli, mint szóbeli ajánlati tárgyalások tartatnak meg.

A megveendő rongyok évi mennyisége az egyes raktári állomásokon körülbelül tesz és pedig:

A hadtest intendánsági ke- rületében	A raktári állomáson	nagy		kis		nagy		kis		zsákokból való			
		gyapju	fehér vászon	szürke	durva vászon	juta	málha kötelek bőv. való	sátorokból való	nagy	kis	nagy	kis	
									nagy	kis	nagy	kis	
Temesvárt	Temesvárt	500	50	600	200	300	250	200	300	100	50	30	100
	Aradon	250	50	500	150	350	150	100	50	80	30	—	—
	Nagyváradon	1000	120	400	180	1600	300	250	—	100	—	—	—
	összesen kö- rülbelül	1750	220	1500	530	2250	700	550	350	280	80	30	100

Egyébiránt az itt helyt kiadott 1896. évi október 5-én k. 5568. sz. a. kelt hirdetményre utaltatik.

Ezen hirdetmények, valamint a közelebbi feltételeket tartalmazó feltételfüzetek a temesvári, aradi, nagyváradon és szegedi élelmezési (fiók)raktáraknál, továbbá a cs. és kir. 7. hadtest intendánságánál a rendes hivatalos órákban betekintheők.

Temesvárt, 1896. évi október hó.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

1432

Ujjonnan berendezett áruház!



Van szerencsém a nagyérdemű vevőim szives tudomására adni, hogy **Aradon, Andrassy-tér 15. sz. alatt, a Nádor szállodával szemben a**

„JOKEY“-hoz címzett

férfi-divat, norinbergi, diszmű- és gyermekjáték áruházat

úgy mint minden idényre, úgy most is az őszi idényre a legjobb s a legujabb áruval felszereltem, bátor vagyok még említeni, hogy a legelső bel és külföldi gyárosaimal való összeköttetésem folytán azon kellemes helyzetbe jutattam, hogy a legjobb és a legujabb minőségű cikkekben **dusan felszerelt raktárt tarthatok, u. m.**

- Férfi kalap, Nyakkendő, Szivartározák, Gummis esőköpenyek,
- Czillinderek, Setabotok, Pénztárczák, A legjobb és legfin-
- Klakkok, Esőernyők, Szivarkatárczák, mabb angol és fran-
- Czipők, Zeobkendők, Oldal pénztárczák, czia illatszerek,
- Ingek, Kesztyűk, Utazó bőröndök, Szappanok,
- Gallérok, Lábtűk, Utazó püschtakarók, Fesűk és fogkefék.

Nagy választékban mindenféle vívó eszközök és gyermekekocsik

Becses pártfogásáért esdve vagyok kiváló tisztelettel

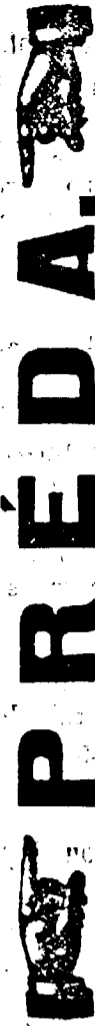
KOCIZKY M.

1266

a Jokeyhoz Aradon, Andrassy-tér 15. sz. a. Nádor-szállodával szemben.

Hires legkedveltebb hazai pezsgő.

Francia mód szerint készítve



Dr. Ludwig Willibald Nagy-Maros.

Kapható Aradon Éles Armin, Dürr Testvérek, Fehér Gyula uraknál s minden előkelő vendéglőben.

Saját pavilon a millenniumi kiállításon.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel hözhírré tétetik, hogy a f. évi

őszi országos vásár

október hó 30-án kezdődik s öt napon át, azaz **1896. évi október hó 30-tól 1896. november hó 3-ig** bezárólag tartand.

Aradon, 1896. évi november hó 8-án

A városi tanács.

Arad. szab. kir. város polgármesterétől
1527/1896. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1897. és 1898. évekre terjedőleg általam összeállított a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítöleg tárgyat s megállapított költség előirányzat, a f. hó 12-től 26-ig 15 napra a városház tanács termében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólást hozzám a f. hó 26-ig bezárólag írásban benyújtani.

Aradon, 1896. évi október hó 9-én

Salacz Gyula,

kir. tanácsos polgármester.